

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА**

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 3 від 09 лютого 2025),
введено в дію наказом
від 10.02.2026 № 0114-1/51

Проректор з науково-педагогічної роботи
Анатолій БАБІЧЕВ

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти

«КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ШКОЛІ»

Харків 2026

ПЕРЕДМОВА

Розробники:

Литвиненко Олена Олександрівна, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології Факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, дійсна членкиня Української асоціації когнітивно-поведінкової терапії.

Даценко Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства навчально-наукового інституту «Академія вчительства» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, дійсна членкиня Національної психологічної асоціації.

Програму розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Кар'єрне консультування в Новій українській школі» (базове предметне навчання), затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України №1450 від 04.11.2025 р.

Рецензенти:

Олефір Валерій Олександрович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології Факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Кононенко Тетяна Едуардівна, практичний психолог-методист, практичний психолог загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів «Спеціалізована школа №17 з поглибленим вивченням математики» Подільського району м. Києва.

Термін дії програми: з 10.02.2026 р. до 10.02.2030 р.

1. ОПИС ПРОГРАМИ

Актуальність програми. Реформа середньої освіти в Україні, започаткована Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988 та продовжена Концептуальними засадами реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) (наказ МОН України № 1451 від 10.10.2024), визначає нову роль старшої профільної школи як простору індивідуального та професійного самовизначення учнів. Перехід на 12-річне навчання та створення академічних ліцеїв потребують ефективної системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування, яка забезпечить підтримку здобувачів освіти у виборі власної освітньої та професійної траєкторії.

Запровадження інституту кар'єрного радництва та консультування в академічних ліцеях, на рівні базової і профільної освіти, узгоджується з положеннями Європейської рамки компетентностей у кар'єрному консультуванні, яка передбачає інтеграцію діагностичної, консультаційної, інформаційної та розвивально-корекційної роботи. Формування та вдосконалення цих компетентностей у педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (далі — ЗЗСО) дозволить підвищити якість профільної освіти та сприятиме реалізації принципів педагогіки партнерства, закладених у НУШ.

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ» розроблена з урахуванням засад державної політики в галузі середньої освіти, вимог чинного законодавства, а саме: законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 р. № 851 «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти», наказу МОН від 10.10.2024 № 1451 «Про затвердження Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї)».

Цільова група: педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти — 7-9 класи (базове предметне навчання).

Обсяг (тривалість): 30 год (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми. Програму реалізують фахівці, які були у складі робочої групи з розроблення Типової програми для педагогічних працівників закладів середньої освіти щодо кар'єрного консультування.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників ЗЗСО, необхідних для здійснення кар'єрного консультування та професійної орієнтації здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації. Типова програма дозволяє сформувати в педагогічних працівників уміння та навички, необхідні для забезпечення в закладі освіти системи заходів з кар'єрного консультування та професійної орієнтації, що відповідає цінностям Нової української школи,

орієнтується на індивідуалізацію траєкторій освіти та розвитку, компетентнісний підхід і міжнародні стандарти через низку завдань:

- сформувати цілісне уявлення про сучасну систему кар'єрного консультування та професійної орієнтації в контексті профільної середньої освіти, нормативно-правових засад і державної політики;
- ознайомити із сучасними моделями, методами, технологіями та інструментами кар'єрного консультування;
- розвинути практичні навички здійснення кар'єрного консультування, включно з методами інструментальної діагностики, індивідуальної та групової роботи, інтерв'ювання, фасилітації, супроводу індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору учнів;
- сформувати здатність до виявлення кар'єрних потреб учнівства, враховуючи вікові, гендерні, соціальні та культурні особливості; індивідуально-психологічних особливостей на засадах безстереотипного та інклюзивного підходів;
- удосконалити вміння розвитку в учнів і учениць навичок самопізнання, постановки цілей, ухвалення рішень, планування індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору під час освітнього процесу;
- посилити спроможність інтеграції профорієнтаційних елементів в освітній процес із урахуванням принципів НУШ, забезпечуючи міжпредметність та компетентнісний підхід.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29 серпня 2024 року № 1225): А3. інформаційно-цифрова (А3), психологічна компетентність (Б1), емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3), здатність до навчання впродовж життя (Д1).

Очікувані результати підвищення кваліфікації.

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння, навички та способи діяльності щодо:

- розбудови системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування в ЗЗСО в контексті профільної середньої освіти, нормативно-правових засад та державної політики;
- упровадження в практику кар'єрного консультування сучасних моделей, методів, технологій та інструментів;
- здійснення кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти, супроводу індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору учнів;

- виявлення освітніх, мотиваційних і кар'єрних потреб учнів з урахуванням вікових, гендерних, соціокультурних та індивідуально-психологічних особливостей на засадах безстереотипного та інклюзивного підходів;
- формування та розвитку в учнів і учениць навичок самопізнання, цілепокладання, прийняття рішень і планування власної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору як у межах освітнього процесу;
- інтегрування профорієнтаційних елементів у навчальні програми, виховну та проєктну діяльність відповідно до принципів НУШ, забезпечуючи міжпредметність та компетентнісний підхід.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації: оцінювання результатів навчання слухачів здійснюється за накопичувальною системою та спрямоване на перевірку сформованості професійних компетентностей у сфері професійної орієнтації та кар'єрного консультування в ЗЗСО.

Поточний контроль охоплює роботу на практичних заняттях (5 занять по 10 балів). Під час оцінювання враховуються активність і залученість слухачів, коректність застосування теоретичних і нормативних положень у практичній діяльності, обґрунтованість добору методів і інструментів кар'єрного консультування, а також логічність і практична спрямованість виконаних завдань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі фінального проєкту (50 балів), у межах якого слухачі розробляють відео-візитівку кар'єрного радника. У візитівці слухачі презентують значення кар'єрного консультування для учнів і батьків, окреслюють напрями та можливості власної діяльності як кар'єрного радника, а також аргументують доцільність звернення до них у процесі професійного самовизначення та планування освітньо-кар'єрної траєкторії учнів. Оцінюється змістова наповненість, чіткість і логічність викладу, практична орієнтованість і придатність матеріалу для використання в інформаційному просторі школи.

Для отримання сертифікату слухач повинен набрати не менше 50 % від максимальної кількості балів за курс.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: за результатами успішного опанування програми передбачено отримання сертифікату, згенерованого на національній платформі професійного розвитку педагогічних працівників «Вектор», що відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (з урахуванням змін).

Вартість навчання: 1 200 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ					
Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової та профільної середньої освіти	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації	-	2	2	-	4
Разом за модулем	2	2	2	-	6
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ					
Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 2.2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників	-	2	-	-	2
Разом за модулем	2	2	2	-	6
МОДУЛЬ 3. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ					
Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4

Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування	2	2	-	-	4
Тема 3.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 3.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти	-	2	-	-	2
Тема 3.5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів	-	2	-	-	2
Разом за модулем	6	6	4	-	16
Підсумкові заходи	-	-	-	2	2
Усього	10	10	8	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1.

КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової та профільної середньої освіти

Поняття і роль кар'єрного консультування, його мета й місце в системі професійної орієнтації здобувачів базової та профільної середньої освіти. Нормативно-правове забезпечення, державна підтримка кар'єрного консультування та профорієнтаційної діяльності в ЗЗСО України. Нові сенси професійної орієнтації в контексті НУШ. Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти та роль академічних ліцеїв у забезпеченні професійного вибору учнів. Використання Європейських рамок компетентностей, зокрема LifeComp (Європейська рамка особистісної,

соціальної та навчальної ключової компетентності), EntreComp (Європейська рамка підприємницьких компетенцій) для формування особистісної і соціальної готовності учнів до вибору сфери професійної діяльності та кар'єри.

Спільне й відмінне в професійній орієнтації та кар'єрному консультуванні здобувачів освіти. Зв'язок кар'єрного консультування з розробкою індивідуальної стратегії навчання та освітньої траєкторії.

Зміст (діагностика інтересів та здібностей учнів, інформування про професії та ринок праці, формування кар'єрних планів, розвиток навичок самопрезентації); *основні завдання* (усвідомлений вибір, розвиток самопізнання, профілактика помилкових рішень, формування soft skills), *принципи* (добровільність, конфіденційність, урахування вікових та індивідуальних особливостей, «не нашкодь», автономія, неупереджене ставлення, антидискримінація) та *етичні стандарти* (повага до особистого вибору, компетентність консультанта) кар'єрного консультування в ЗЗСО. Сучасні виклики: цифровізація, зміни ринку праці, інклюзивність і персоналізація кар'єрних маршрутів.

Партнерська взаємодія педагогічних працівників ЗЗСО в системі кар'єрного консультування.

Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації

Основні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації, їх еволюція та практичне значення. *Теорія рис і факторів* (Парсонс В., Голланд Д.); *розвиткові теорії* (Супер К., Гінзберг Д.); *соціально-когнітивна теорія кар'єрного вибору* (Лент Р., Браун С.); *конструктивістські моделі* (Савікас М.) та *концепція кар'єрної адаптивності*. Елементи моделей кар'єрного консультування в поєднанні з розвитком ключових компетентностей LifeComp та підприємницьких компетентностей EntreComp. Концепція автономної кар'єрної мотивації, сфокусована на внутрішніх джерелах професійного вибору й здатності учня самостійно будувати та коригувати власний кар'єрний маршрут.

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової та профільної середньої освіти

Соціальна ситуація розвитку в ранньому юнацькому віці (від 14,5 до 17 років) (провідний вид діяльності; зміна потреб і складання життєвих планів;

самопроєкція на майбутнє; оцінка навчання для вибору професій тощо). Розвиток самосвідомості та ідентичності. Кар'єрний та професійний вибір як провідний напрям самовизначення в ранньому юнацькому віці. Базові фактори професійного вибору юнацтва: *зовнішні* (престижність професії, її змістовні та матеріальні характеристики; соціальний попит та підтримка, можливості працевлаштування, стереотипи (сімейні, членство в неформальних групах та ін.); інформованість про різні види професійних сфер діяльності; тиск (рекомендація, поради, вказівки з боку інших людей, приклади героїв кіно, літературних персонажів та ін), індивідуальні об'єктивні обставини (стан здоров'я); *внутрішні* (психофізіологічні якості, здібності, інтереси, покликання, рівень домагань, самооцінка, цінності). Мрії та ідеалізовані уявлення старшокласників про професії. Вікові кризи, юнацький максималізм як бар'єри та рушійні сили професійного самовизначення і кар'єрного вибору. Гендерний аспект професійного самовизначення та формування кар'єрної мотивації. Роль батьків і соціального оточення у виборі професії. Готовність до самостійного прийняття рішень.

Тема 2.2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників

Групи мотивів вибору професії: соціальні; моральні; матеріальні; пізнавальні; естетичні; творчі; змістовні; престижні та утилітарні. Провідні мотиви професійного вибору в ранньому юнацькому віці: пізнавальні інтереси; прагнення до соціального визнання; наслідування авторитетів; вплив сім'ї та однолітків, зростання значення внутрішньої (автономної) мотивації. Роль ціннісних орієнтацій, уявлень про майбутнє, самооцінки та впевненості у власних здібностях. Вплив зовнішніх чинників (медіа, трендів ринку праці, освітнього середовища) на мотиваційний вибір підлітків.

Індивідуальний мотиваційний профіль та інструменти підсилення внутрішньої зацікавленості учня у свідомому професійному самовизначенні.

МОДУЛЬ 3.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти

Характеристика форм кар'єрного консультування: за кількістю учасників – *індивідуальна, групова* (2–5 учнів, об'єднанні спільним інтересом, здібностями, нахилами тощо), *колективна* (учні одного класу, учні однієї паралелі, учні, що обрали один профіль тощо); за тривалістю — *разові, короткотривалі* (2–3 консультації), *довготривалі* (понад 3 консультації), *систематичні* (проводяться

за встановленим графіком постійно), *оперативні* (швидко скоординовані у зв'язку з несподіваними проблемами та труднощами); за змістом — *довідково-інформаційна* (надання систематизованої інформація про професії, ознайомлення зі змістом, вимогами, шляхами отримання обраної професії, можливостями працевлаштування та кар'єрного зростання), *діагностична* (виявлення інтересів, нахилів, здібностей, рис характеру та знань про вимоги професії, вибір профілю), *формувальна* (формування, коригування плану вибору професії та кар'єри, узгодження вибору професії з інтересами, нахилами, здібностями, рисами характеру та кар'єрними намірами); за профілем консультанта — *медична* (проводить лікар-профконсультант з метою виявлення відповідності стану здоров'я вимогам професії), *педагогічна* (проводить педагог для створення єдиного сценарію подальшого навчання для досягнення кар'єрного ідеалу), *економіко-професіологічна* (може проводити спеціаліст центру зайнятості або педагог для ознайомлення учнів з потребою регіону у фахівцях, вимогами вступу в заклади освіти для отримання професії), *психологічна* (проводить психолог або педагог для визначення психічних якостей, придатності або непридатності до обраної професії, знайомства із психограмами професій, здатності до виконання тощо); за способом організації — *очна, дистанційна, змішана*.

3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування

Характеристика основних методів та прийомів кар'єрного консультування: *інформаційно-довідкові* (знайомство з професіограмами, довідковою літературою, професійна реклама та агітація тощо), *освітні* (екскурсії на виробництва або установи, зустрічі з фахівцями різноманітних професій, пізнавальні та освітні лекції, профорієнтаційні уроки, навчальні фільми, масмедіа, ярмарки професій та їх модифікації, воркшопи, проєктна діяльність, елементи STEAM-освіти); *психодіагностичні* (аналіз портфоліо, бесіди-інтерв'ю закритого та відкритого типів, опитувальники професійної мотивації та здібностей, тести, спостереження, збирання опосередкованої інформації тощо); *мотиваційно-підтримувальні* (групи спілкування (спільноти) за обраним профілем, активне слухання, позитивні (успішні) приклади самовизначення, коучингові та наставницькі підходи тощо); *практично-дійові* («професійні проби» в спеціально організованому освітньому просторі; тренінги та моделювання ситуацій, ділові ігри, розвиток soft skills, таймменеджмент, завдання для розвитку фінансової грамотності та підприємництва, мозкові штурми, побудова плану дій, складання індивідуальної траєкторії кар'єрного розвитку та життєвої перспективи, розробка схем альтернативного вибору з наявних варіантів вибору професії, закладу освіти або спеціальності в конкретному закладі тощо).

Вибір методів залежно від форми проведення кар'єрного консультування. Значення поєднання методів для комплексної оцінки інтересів, компетентностей і готовності до вибору професії.

Тема 3.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти

Кар'єрне консультування на рівні базової середньої освіти (5–9 класи): орієнтація на розвиток пізнавального інтересу до світу професій, формування навичок самопізнання (інтереси, здібності, цінності), ознайомлення із широким спектром професійних сфер, початкове розуміння ринку праці та ролі освіти в кар'єрному зростанні. Підготовка до свідомого вибору фахового профіля. На рівні профільної середньої освіти (10–12 класи): акцент на поглиблене дослідження обраного профіля; формування індивідуального кар'єрного плану, опанування навичок пошуку роботи, самопрезентації та прийняття відповідальних рішень. Технології кар'єрного коучингу, менторства, індивідуальних консультацій з аналізом портфоліо досягнень, симуляції співбесід, стажування, участь у профільних конкурсах та проектах.

Технологія застосування цифрових інструментів і ресурсів для кар'єрного консультування та професійної орієнтації: платформа профорієнтації та розвитку кар'єри Державної служби зайнятості (тести, описи професій, відеоекскурсії, база закладів освіти); портал «Моя професія»; державний ресурс «Дія.Освіта» (курси та освітні сертифікати), Національна онлайн-платформа Career Hub (проекти для молоді, менторські програми, конкурси). Інтерактивні інструменти Prometheus та EdEra з курсами навичок XXI століття.

3.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти

Принципи, етапи та інструменти побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку учнів з урахуванням їхніх інтересів, здібностей, цінностей та актуальних потреб ринку праці. Роль та можливості кар'єрного консультування у визначенні освітніх і професійних цілей, виборі профільних напрямів навчання, розвитку ключових компетентностей і формуванні навичок автономного управління кар'єрою. Міждисциплінарна співпраця вчителів-предметників, класних керівників і психологів для комплексної підтримки учня на різних етапах формування індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку. Особливості збору та аналізу індивідуальної інформації учнів. Персоналізовані кар'єрні плани та алгоритм їх розроблення.

Тема 3.5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів

Значення та форми співпраці кар'єрних консультантів із батьками щодо підтримки професійного самовизначення їхніх дітей. Методи залучення батьків до профорієнтаційного процесу в ЗЗСО. Роль психологів у діагностиці та розвитку мотивації, можливості партнерства з місцевими громадами для організації практик і заходів. Форми взаємодії ЗЗСО з роботодавцями для ознайомлення учнів із реальними умовами праці та ринком праці: проведення інформаційних зустрічей, організації спільних проєктів, створення мережі партнерств тощо.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації

У ході практичного заняття слухачі працюють з реальними кейсами, застосовуючи сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації для їх аналізу. У малих групах вони визначають релевантну теоретичну рамку, обґрунтовують вибір підходу, пропонують консультативні рішення та прогнозують можливі труднощі їх реалізації. Результати роботи презентуються та обговорюються на загальну аудиторію з акцентом на практичну цінність обраної теорії.

Практичне заняття 2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників

У ході практичного заняття слухачі ознайомлюються із сучасними теоріями мотивації професійного вибору, здійснюють аналіз валідних і надійних інструментів діагностики кар'єрної мотивації та відпрацьовують практичні навички їх застосування, а також навчаються проводити відповідну діагностику, інтерпретувати отримані результати та оформлювати кар'єрно-мотиваційні профілі учнів з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей і запитів.

Практичне заняття 3. Методи та прийоми кар'єрного консультування

У ході практичного заняття слухачі опановують основні методи та прийоми кар'єрного консультування, спрямовані на супровід професійного самовизначення особистості. Слухачі відпрацьовують навички проведення кар'єрного інтерв'ю, аналізу та розвитку ключових компетентностей, а також застосування інструментів кар'єрного коучингу в індивідуальній та груповій роботі. Особлива увага приділяється формуванню вмінь ставити запитання, що

прояснюють кар'єрні запити, працювати з ресурсами та обмеженнями клієнта, а також підтримувати процес ухвалення обґрунтованих кар'єрних рішень.

Практичне заняття 4. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти

У межах заняття слухачі відпрацьовують навички проєктування кар'єрно-орієнтаційної роботи: а) у початковій школі — ознайомлення з різноманіттям професій, формування позитивного ставлення до праці та початкових уявлень про світ професій; б) у базовій середній школі — розвиток самопізнання, усвідомлення інтересів, здібностей і навчальних досягнень, а також супровід усвідомленого вибору профілю навчання перед переходом до профільної школи; в) у профільній старшій школі — підтримка процесу вибору подальшої освітньо-кар'єрної траєкторії, співвіднесення профілю навчання з професійними цілями та планування наступних кроків професійного розвитку. За результатами групової роботи слухачі презентують розроблені моделі кар'єрного консультування для відповідного етапу освіти та аргументують доцільність обраних технологій і підходів.

Практичне заняття 5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів

У ході практичного заняття слухачі опановують підходи до взаємодії закладу загальної середньої освіти з ключовими стейкхолдерами процесу професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів. Особлива увага приділяється узгодженню ролей і відповідальності учасників, а також етичним і організаційним аспектам співпраці. У межах заняття слухачі відпрацьовують навички проєктування практичних інструментів взаємодії шляхом розроблення алгоритмів і пам'яток для налагодження співпраці. За результатами групової роботи учасники презентують розроблені алгоритми та пам'ятки, обґрунтовують їх практичну доцільність і можливості впровадження в діяльність ЗЗСО.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові документи

1. Про затвердження Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) : наказ МОН України від 10.10.2024 № 1451. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1451729-24#Text> (дата звернення: 26.01.2026).

2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 26.01.2026).

3. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.02.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 26.01.2026).

4. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 26.01.2026).

Основна література

1. Заєць І. В., Шевенко А. М. Науково-практичне забезпечення профдіагностичної і профконсультативної діяльності : методичні рекомендації. Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2022. URL: <https://surl.li/qkcddef> (дата звернення: 26.01.2026).

2. Професійна орієнтація у Новій українській школі. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/konczepczyiya-profori%D1%94ntaczii%CC%88-dlya-gromadskogo-obgovorennya-16_12_20-.pdf (дата звернення: 25.08.2025).

Додаткова література

1. Глубоченко К. Впровадження інституту кар'єрних радників у школах: підходи до оцінювання ефективності. *Академічні візії*. 2024. Випуск 36. С. 1–10. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1428/1306> (дата звернення: 26.01.2026).

2. Литвиненко О., Коркос Я. Адаптація україномовної версії шкали автономної кар'єрної мотивації. *Вісник Харківського національного університету. Серія «Психологія»*. 2025. № 79. URL:

<https://periodicals.karazin.ua/psychology/article/view/28175> (дата звернення: 26.01.2026)

3. Психологія професійної діагностики та професійного консультування : практичний посібник / Ігнатович О. М., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М. ; за ред. О. М. Ігнатович. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 225 с. URL: <https://surl.li/hpueod> (дата звернення: 26.01.2026).

4. Хоружа Л., Братко М., Гриневич Л. Інноваційні тренди у професійно-педагогічній освіті: кар'єрний радник для Нової української школи. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2024. № 80(3). С. 31–44. URL: <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2024.3.3> (дата звернення: 26.01.2026).

5. Шевенко А. Проблеми підготовки радника з професійної орієнтації для закладів загальної середньої освіти. *UNESCO Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century*, v. 1, n. 7, P. 86–97, 1 Aug. 2023. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(7\).2023.86-97](https://doi.org/10.35387/ucj.1(7).2023.86-97) (дата звернення: 26.01.2026).

6. Lytvynenko O., Korkos Y. Career Guidance and Counseling in Ukrainian Educational System: Pre-Institutional Phase. *OSF registration*. 2024. URL: <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/9WPFQ> (дата звернення: 28.01.2026).

Інтернет-ресурси

1. Міністерство цифрової трансформації України. Тести. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/tests> (дата звернення: 26.01.2026).

2. Міністерство цифрової трансформації України. Дерево професій. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/profession-tree> (дата звернення: 26.01.2026).

3. Платформа з профорієнтації та розвитку кар'єри. Офіційний інтернет-портал Державної служби зайнятості України. URL: <http://profi.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 26.01.2026).

4. Всеукраїнський проєкт з профорієнтації та побудови кар'єри «Обери професію своєї мрії». URL: <https://hryoutest.in.ua/> (дата звернення: 26.01.2026).